การพัฒนาตัวบ่งชี้หลักและรูบริคส์การให้คะแนนเพื่อประเมินผล การปฏิบัติงานการบริหารจัดการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี

นางสาวนวพร ฉายเรื่องใชติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2548 ISBN 974-53-2241-5 ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DEVELOPMENT OF KEY INDICATORS AND SCORING RUBRICS FOR ADMINISTRATION AND MANAGEMENT PERFORMANCE EVALUATION IN UTHAITANI EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

Miss Nawaporn Chairuengchote

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements

for the Degree of Master of Education Program in Educational Research And Phychology

Department of Educational Research And Phychology

Faculty of Education

Academic Year 2005 ISBN 974-53-2241-5

Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาตัวบ่งชี้หลักและรูบริคส์การให้คะแนน
	เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานการบริหารจัดการ
	ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี
โดย	นางสาวนวพร ฉายเรื่องโชติ
สาขาวิชา	วิจัยการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร.สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม
คณะครุศาสตร์ จุฬาลง	กรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามเ	หลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต
	คณบดีคณะครุศาสตร์
	(รองศาสตราจารย์ ดร. พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์)
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	
	ประธานกรรมการ
	(รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุชีวะ)
	อาจารย์ที่ปรึกษา
	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม)

(รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย กาญจนวาสี)

นวพร ฉายเรื่องโชดิ : การพัฒนาตัวบ่งชี้หลักและรูบริคส์การให้คะแนนเพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานการ บริหารจัดการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี. (DEVELOPMENT OF KEY INDICATORS AND SCORING RUBRICS FOR ADMINISTRATION AND MANAGEMENT PERFORMANCE EVALUATION UTHAITANI EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE) อ. ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม ; 240 หน้า. ISBN 974-53-2241-5

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการของสำนักเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี พัฒนาดัว บ่งขึ้หลักและรูบริคส์การให้คะแนนเพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี กลุ่มตัวอย่างของการ วิจัยมี 3 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนแกนนำในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี จำนวน 150 คน (2) กลุ่มผู้ บริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 15 คน การจัดเก็บข้อมูลประกอบด้วยการสนทนากลุ่มและการทดลองใช้ตัวบ่งชี้หลักและรูบริคส์การให้ คะแนนในการประเมินผลการปฏิบัติงานการบริหารจัดการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี การวิเคราะห์ข้อมูลประกอบ ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาและการใช้สถิติบรรยาย และการวิเคราะห์ความแปรปรวน

ผลการวิจัยพบว่า

1.การบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี มีสภาพปัญหา ดังนี้ (1) ข้าราชการและครูอาจารย์ขาด ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตัวบ่งขึ้หลักของผลการปฏิบัติงาน (2) สำนักงานเขตพื้นที่ขาดงบประมาณสนับสนุนการปฏิบัติงานเพื่อ ให้เกิดผลผลิตตามพันธกิจ (3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาไม่มีอำนาจยกเลิกกฎระเบียบของเขตพื้นที่การศึกษา (4) ความ สามารถในการประหยัดงบประมาณของเขตพื้นที่การศึกษามีน้อย เพราะได้รับเงินจัดสรรที่จำกัด (5) สำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาขาดคู่มือในการปฏิบัติราชการ (6) โรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนมาก จึงทำให้เสียค่าใช้จ่ายการดูแลสูง (7) สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาขาดวัสดุ-อุปกรณ์ในการบริการ (8) การลดรอบเวลาทำงานยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย (9) สำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาขาดการวางแผนปรับปรุงแก้ไขบริการ (10) บุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขาดความเข้าใจในการบริการ (11) ผู้บริหารโรงเรียนขาดองค์ความรู้ที่ทันสมัยด้านการจัดการ และ (12) ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนน้อย

2.ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้หลักเพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานการบริหารจัดการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี ทำ ให้ได้ตัวบ่งชี้หลักครอบคลุม 4 มิติ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้หลัก 10 ตัว และตัวบ่งชี้ย่อย 15 ตัว โดยแต่ละมิติมีจำนวนตัวบ่งชี้ ตังนี้ มิติที่ 1 คือ ด้านประสิทธิผลตามพันธกิจ มีตัวบ่งชี้หลัก 2 ตัว และตัวบ่งชี้ย่อย 7 ตัว มิติที่ 2 คือ ด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติ ราชการ มีตัวบ่งชี้หลัก 2 ตัว และตัวบ่งชี้ย่อย 2 ตัว มิติที่ 3 คือ ด้านคุณภาพการให้บริการ มีตัวบ่งชี้หลัก 2 ตัว และตัวบ่งชี้ย่อย 2 ตัว และตัวบ่งชี้ย่อย 4 ตัว

3 ผลการพัฒนารูบริคส์การให้คะแนนระตับคุณภาพตามตัวบ่งชี้การปฏิบัติงานการบริหารจัดการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี โดยใช้แนวทางการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นกรอบในการกำหนดคุณลักษณะทำให้ได้ รูบริคส์การให้คะแนนระดับคุณภาพ 5 ระดับ และระดับการปฏิบัติงาน 5 ระดับ

ภาควิชา	วิจัยและจิตวิทยาการศึกษา	ลายมือชื่อนิสิต	Hou	2018/20
สาขาวิชา	วิจัยการศึกษา	ลายมือชื่ออาจารย์ที่	ปริกษา 🦪	Der Fer
ปีการศึกษา	2548	ลายมือชื่ออาจารย์	ที่ปรึกษาร่วม	

9

#4684231127: MAJOR EDUCATION PSYCHOLOGY AND RESEARCH

KEY WORD: KEY INDICATORS / BALANCED SCORECARD: BSC

/ FOCUS GROUP / SCORING RUBRICS

NAWAPORN CHAIRUENGCHOTE: DEVELOPMENT OF KEY INDICATORS AND SCORING RUBRICS FOR ADMINISTRATION AND MANAGEMENT PERFORMANCE EVALUATION IN UTHAITANI EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE. THESIS ADVISOR: ASST. PROF. SUWATANA SUWANKETNIKOM, Ph.D. 240 pp. ISBN 974-53-2241-5

The purposes of this research were to study problems of administration and management in Uthaitani Educational Service Area Office and to develope key indicators and scoring rubrics. 3 sample groups were 150 schools administrators in Uthaitani Educational Service Area, 15 administrators of UESAO and 15 officers who were responsible for UESAO indicators. The data were collected though focus group discussion and the experiment of evaluating the administration and management performance of UESAO by the developed key indicators and scoring rubrics. Data were analized by content analysis, descriptive statistics and analysis of variance.

The research findings were as follow:

1. There were 12 problems in administrating and managing Uthaitani Educational Service Area Office. There were as follow. (1) The officers, school administrations and teachers were lack of understanding about key Indicators (2) The ESAO lack of the support budget. (3) The ESAO lack of power to cancel regulations. (4) The ESAO not less ability to save budget because of litimited budget was allowed. (5) The ESAO lack of working handbook. (6) There were a lot of small schools which required high cost of management. (7) The ESAO lack of resource for providing service. (8) The reduction of working cycle did not achieved the goal. (9) The ESAO lack of the planning of service development. (10) The officers did not fully understand their services. (11) School administrations lack of modern management knowledge. (12) The community had less participation in school activities.

2.As a result of the development, there were 10 key indicators and 15 indicators which organized into 4 dimensions as follow. Dimension 1 was the effectiveness of mission had 2 key indicators and 7 indicators. Dimension 2 was the efficiency of performance had 2 key indicators and 2 indicators. Dimension 3 was the service quality had 2 key indicators and 2 indicators. And, dimension 4 was organizational development had 4 key indicators and 4 indicators.

3. The developed scoring rubrics of each indicators had 5 levels of output qualities and 5 levels of performance.

Department	. Educational Research And Psychology	Student 's signature	/ Vawaparn
Field of Study	Education Research	Advisor's signature	Ope For
Academic Year	. 2005	Co-Advisor's signature	e

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยดีนั้น เป็นเพราะได้รับความเมตตาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาสละเวลา อันมีค่าในการให้คำปรึกษา และชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องในการทำวิจัยครั้งนี้ ทั้งให้คำแนะนำที่มีค่า ยิ่งจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้อง สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่าน อาจารย์เป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ทั้งหมดในภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา ของ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวาณิช รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรื่องตระกูล อาจารย์ ดร.วรรณี แกมเกตุ และท่านอื่น ๆ ที่ได้ให้การดูแลพร้อม ทั้งเสนอแนะและให้คำปรึกษา โดยสนับสนุนให้การดำเนินงานวิจัยสามารถดำเนินการได้ด้วย ความเรียบร้อย และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประศาสน์วิชา ความรู้แก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญที่อนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้อย่างดี ทั้ง 6 ท่าน ที่ทำให้สามารถเก็บข้อมูล และให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ อย่างยิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้ ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี เจ้าหน้าที่ทุกท่าน และคณะผู้บริหารโรงเรียน ทั้ง 150 ท่าน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือใน การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณบิดา - มารดา และน้อง ๆ ทุกคนที่เป็นกำลังใจ ห่วงใย และส่งเสริม ทางด้านการศึกษาของผู้วิจัยเสมอมา

สารบัญ

	- 2		หน้า
บทคัด	ย่อภาษา	ไทย	1
บทคัด	ย่อภาษา	อังกฤษ	¬
กิตติก	รรมประก	าศ	น
สารบัเ	Ŋ		¶
สารบัเ	บูตาราง		ល្ង
สารบัเ บทที่	บูแผนภา	Ψ	J]
1	บทน้ำ		1
		ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
		วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
		ขอบเขตของการวิจัย	5
		คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	5
		ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
2	เอกสา	ารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
		ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาตัวบ่งชี้หลักเพื่อการประเมินผล	
		การปฏิบัติงาน	7
		ตอนที่ 2 การพัฒนาสกอริ่งรูบริคส์การให้คะแนน	32
		ตอนที่ 3 การปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี	38
		ตอนที่ 4 แนวคิดเกี่ยวกับการสนทนากลุ่ม	. 52
		ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	.64
3	วิธีดำเร	นินการวิจัย	.72
		ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	.73
		ขั้นตอนที่ 2 การสนทนากลุ่ม	.73
		ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาตัวบ่งชี้หลักและรูบริคส์การให้คะแนน	.75
		ขั้นตอนที่ 4 ตรวจลอบคุณภาพตัวบ่งชี้หลักและรูบริคส์การให้คะแนน	84

บทที่		หน้า
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	87
	<u>ตอนที่ 1</u> ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาการบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่	
	การศึกษาอุทัยธานี	87
	<u>ตอนที่ 2</u> ผลการวิเคราะห์การตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินผล	
	การปฏิบัติงานการบริหารจัดการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี	103
	<u>ตอนที่ 3</u> ผลการวิเคราะห์การทดลองใช้ตัวบ่งชี้หลักและรูบริคส์การให้คะแนน	105
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	.114
	สรุปผลการวิจัย	
	อภิปรายผลการวิจัย	.125
	ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้	.126
	ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	126
รายก	าารอ้างอิง	.127
ภาคเ	มนวก	.132
	ภาคผนวก ก หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย	.133
	ภาคผนวก ข	.137
	รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน	
	การบริหารจัดการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี	.138
	แบบสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อใช้ตรวจสอบ	
	เครื่องมือในการวิจัย	.139
	รายชื่อผู้ทดลองใช้แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน	
	การบริหารจัดการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี	.150
	ภาคผนวก ค	
	แบบประเมินผลตามตัวบ่งชี้หลักและรูบริคส์การให้คะแนน	
	การปฏิบัติงานการบริหารจัดการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี	.155
	ผลการประเมินระดับคุณภาพของ 3 กลุ่ม	

ทที่
ภาคผนวก ง รายละเอียดของตัวบ่งชี้หลักสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี170
ภาคผนวก จ แนวทางการดำเนินงานตามข้อตกลงการปฏิบัติราชการ
ปีงบประมาณ 2547186
ภาคผนวก ฉ191
เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาและสรุปผลการสนทนากลุ่ม192
แนวทางการสนทนากลุ่ม193
แนวคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม195
รายชื่อผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มของสพท.อุทัยธานี196
สรุปรายละเอียดการสนทนากลุ่ม205
ภาคผนวก ซ ตัวอย่างคู่มือการรายงานการประเมินคุณภาพ
ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา216
ระวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์240

สารบัญตาราง

ตา	รางที่	หน้า
1	รายละเอียดผลการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี	23
2	ตัวอย่างรูบริคส์การให้คะแนน	33
3	ตัวบ่งชี้หลักผลการปฏิบัติราชการและเป้าหมาย	
	(ภาคบังคับ)	41
4	การพัฒนาจากตัวบ่งชี้เป็นตัวบ่งชี้หลักการปฏิบัติราชการ	
	และเป้าหมายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี	46
5	แผนการจัดสนทนากลุ่ม และการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง	74
6	สรุปผลการพัฒนาตัวบ่งชี้หลักและรูบริคส์การให้คะแนนเพื่อประเมินผล	
	การปฏิบัติงานการบริหารจัดการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี	77
7	เกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ย	86
8	การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาจากการสนทนากลุ่ม	
	กลุ่มผู้บริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี	88
9	การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาจากการสนทนากลุ่ม	
	กลุ่มผู้รับผิดชอบตัวบ่งชี้หลักการปฏิบัติราชการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี	92
10	การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาจากการสนทนากลุ่ม	
	กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนแกนนำในลังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี	95
11	สรุปรวมผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ค้นพบตามตัวบ่งชี้หลักจากการสนทนากลุ่ม	99
12	จำนวนและร้อยละของผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้	
	ของแบบประเมินผล ฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 6 คน	103
13	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบประเมินผล	106
14	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของการประเมินผลระหว่าง 3 กลุ่ม	110
15	ผลการวิเคราะห์ภายหลังของการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ระหว่าง 3 กลุ่ม	
	ของผลการประเมินตัวบ่งชี้หลักที่ 9	112
16	ผลการวิเคราะห์ภายหลังของการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ระหว่าง 3 กลุ่ม	
	ของผลการประเมินตัวบ่งชี้หลักที่ 10	113
17	ตัวบ่งชี้หลักและรูบริคส์การให้คะแนนเพื่อประเมินผลการปฏิบัติงาน ฯ	119

สารบัญแผนภาพ

	แผนภาพที่ หน้า		
1	การพัฒนาจากตัวบ่งชี้เป็นตัวบ่งชี้หลัก12		
2	แนวคิดพื้นฐานของบาลานส์สกอร์การ์ด17		
3	ระบบการดำเนินงานทั่วไป		
4	โมเดลการวัดผลการปฏิบัติงาน		
	ตามแนวทางบาลานส์สกอร์การ์ด21		
5	โมเดลบาลานส์สกอร์การ์ดและตัวบ่งชี้หลัก		
6	รูปแบบการปฏิบัติงานตามคำรับรอง		
	ยุคปฏิรูประบบราชการ ปีงบประมาณ 254745		
7	ขั้นตอนการออกแบบการสนทนากลุ่ม55		
8	ลักษณะการเรียงคำถามในแนวทางการสนทนากลุ่ม		
9	ขั้นตอนดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้หลัก		
	และรูบริคส์การให้คะแนนเพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานบริหารจัดการใน สพท.อุทัยธานี72		
10	ผังการพัฒนาตัวบ่งชี้หลักและรูบริคส์การให้คะแนนเพื่อประเมินผล		
	การปฏิบัติงานการบริหารจัดการในลำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี		